

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

B

998,467

Z
115
E8
V4

CODEX VERCELLENSIS

CODEx VERCELLENSIS.

DIE

573

ANGELSÆCHSISCHE HANDSCHRIFT

ZU

VERCELLI

IN GETREUER NACHBILDUNG

HERAUSGEGEBEN

VON

DR. RICHARD WÜLKER,

O. Ö. PROFESSOR DER ENGLISCHEN SPRACHE UND LITTERATUR
AN DER UNIVERSITÄT LEIPZIG.

LEIPZIG,

VERLAG VON VEIT & COMP.

1894.

Z
115.1
E8
V4

on den vier Handschriften, die uns den Hauptschatz angelsächsischer Dichtung überliefern, der Beowulphandschrift in London, der sogenannten Caedmonhandschrift in Oxford, der Handschrift des Bischofs Leofric in Exeter und der der Kapitelbibliothek zu Vercelli, ist die letzte die einzige, die ausserhalb Englands liegt. Wie dieselbe nach Oberitalien kam, ist nicht festzustellen.

Der italienische Gelehrte GAZZERA meinte, JOHANNES SCOTUS ERIGENA habe sich in Vercelli aufgehalten und durch ihn sei die Handschrift in diese Stadt gekommen. Allein JOHANNES starb um 875, ein Blick in unsere Handschrift aber genügt, um sie der ersten Hälfte des 11. Jahrhunderts zuzuteilen. Eine andere Ansicht wurde in der Quarterly Review Vol. LXXV S. 398 fig. bei Besprechung von GALLY's The Ecclesiastical Architecture of Italy von einem Kritiker ausgesprochen: GUALA BICCHIERE habe die Handschrift nach Vercelli gebracht. GUALA war in Vercelli geboren, er wurde vom Papste unter König Johann nach England geschickt und unterstützte diesen im Interesse der Kirche eifrig gegen die Barone und König Philipp von Frankreich. Nach Johanns Tod trat er sehr entschieden für die Rechte des jungen Heinrichs III. ein und wurde zum Danke von diesem zum Prior von St. Andreas zu Chester ernannt. Nach seiner Rückkehr in seine Vaterstadt liess er dort die noch heute stehende

Kael. Nr. 2 '27
88

Andreaskirche bauen, die er reich begabte. Unter den Geschenken, die GUALA seiner Stiftung machte, soll auch die bekannte Handschrift gewesen sein.

PAULI nahm im dritten Bande der Geschichte Englands von LAPPENBERG-PAULI S. 512 es als 'feststehend' an und in den Göttingischen Gelehrten Anzeigen 1866 S. 1412 sogar als 'längst bekannt', dass die Sache sich, wie angeführt, verhielte. Neuerdings hat COOK (University of California, Library Bulletin, No. 9, Sacramento 1888) uns wieder diese Ansicht aufgetischt, ohne aber neue beweisende Gründe dafür vorzubringen (vgl. Anglia 12, S. 629 f.). Unmöglich ist es natürlich nicht, dass die Vercelli-Handschrift durch den Cardinal GUALA nach Vercelli im dreizehnten Jahrhundert kam, jedoch von gänzlicher Verkennung der damaligen Verhältnisse zeigt es, vorauszusetzen, dass GUALA, weil er an dem Französisch redenden Hofe und mit Latein sprechenden gelehrten Geistlichen verkehrte, auch Englisch verstanden haben müsse, noch weniger Angelsächsisch, das weder der König von England noch seine Umgebung verstand. Wenn aber, warum GUALA gerade diese Handschrift seiner Andreaskirche in Vercelli geschenkt habe, damit begründet wird, dass eine Dichtung darin von Andreas handelt, so setzt diese Behauptung gute Kenntnis des Angelsächsischen voraus, um so mehr als das Gedicht, wenn auch umfangreich, doch mitten in Prosapredigten steht. Und wer von den Landsleuten des Cardinals sollte diese Handschrift lesen? Die Andreaskirche in Vercelli ist allerdings zweifellos in englischem Stil gebaut, doch ist dies auffällig für einen Mann, der lange Jahre in England lebte?

Einfacher als die erwähnte Erklärung ist folgende. Wie mir in Vercelli mitgeteilt wurde, entstand schon früh daselbst ein Hospiz für angelsächsische Pilger, welche nach Rom wollten oder von dort kamen. Liegt doch Vercelli auch für jeden, der über den Mont Cenis oder den kleinen oder grossen St. Bernhard nach Rom wollte (und dies waren die mittelalterlichen Pässe für englische Pilger nach Rom) mitten auf dem Wege. Hier bei diesem Hospiz mag eine Bibliothek erbaulichen Inhalts sich allmählich angesammelt haben und dazu auch unsere Handschrift

gehört haben. Jetzt ist dieselbe in die Kathedralbibliothek übergegangen und wird in der Sakristei des Domes aufbewahrt.

Die Handschrift ist genau beschrieben in meinem 'Grundriss zur Geschichte der angelsächsischen Literatur' (Leipzig 1885) S. 237 flg. Dazu ist zu vergl. Napier in der Zeitschr. f. d. A. XXXIII S. 66 flg. und meine Nachträge in der Neuausgabe der Bibliothek der angelsächs. Poesie, Bd. 2 S. 563 flg. Eine Geschichte der Handschrift findet sich im 'Grundriss' S. 240 flg.

Die Grösse einer Seite, soweit sie von Schrift eingenommen wird, ist meist 14,4 cm breit und 23 cm hoch, doch bisweilen, besonders in den Predigten, ist auch mehr oder weniger auf die Seite geschrieben.

Unsere Wiedergabe ist daher auf die Hälfte verkleinert. Sie enthält den poetischen Teil der Handschrift, also Blatt 29^b—52^b Das Gedicht vom Andreas; Blatt 52^b—54^a Die Schicksale der zwölf Apostel; Blatt 101^b—103^b Die Rede der Seele an den Leichnam; Blatt 104^a—104^b Der Menschen Falschheit (Predigt über Psalm 28); Blatt 104^b—106^a Das Traumgesicht vom Kreuze; Blatt 121^a—133^b Elene: es ist dies nicht viel mehr als der vierte Teil der Handschrift, der übrige wird von Prosapredigten eingenommen.

Die Handschrift stammt der Schrift nach offenbar aus dem Anfange des elften Jahrhunderts und ist wenigstens von zwei Händen (wahrscheinlich aber von dreien) geschrieben. Das Pergament ist dünn, daher schimmern öfters Buchstaben (besonders grössere Anfangsbuchstaben) von der nächsten Seite durch. Fast durchweg ist die Schrift lesbar, nur Blatt 54^a macht eine Ausnahme. Hier geht nämlich jetzt ein grosser Fleck, sich mehr und mehr nach links ziehend, über die Seite, nur die letzte Zeile ist ganz davon verschont, die fünf letzten Reihen blieben durchaus lesbar. Dieser Fleck ist aber weder ein Tintenfleck noch eine Rasur, sondern stammt von einer scharfen Reagenz, die wohl Prof. BLUME seiner Zeit anwandte, um den Text besser lesen zu können.

Natürlich ist, dass in der Photographie hier manches unleserlich wurde, was in der Handschrift mit einiger Anstrengung noch zu lesen ist.

Noch lesbar ist (wegen der Ergänzungen vgl. meine Neuauflage der Bibliothek der angelsächsischen Poesie, Bd. 2, Nachträge S. 567 f.):

Her mæg findan for þances gleaw seðe hine lysteð leoð zid
dunza . hwa þas fitte f . . . . . ƿ . þær on ende standaþ
eorlas þæs oneorðan br . . . . . caþ . ne moton hie awa æt
somne woruld wuniꝝ . . . . . sceal zedreosan . ƿ .
5 on eðle after tohr . . . . . ne lices fratewa efne
swa . ƿ . to glideð . . . . . cræftes neotað . nihtes
nearowe on him . . . . . inꝝes þeo dôm. Nv ðu
cunnon miht . . . . . dum wæs werū: on cyðiz Sie
þæs ze myndiz . . . . . fiꝝe: þisses gal dres bezanz
10 þæt he zeoce . . . . . re fricle Ic sceall feor heo
nan an elles . . . . . es neosan sið a settan. Nat
ic sylfa hwær . . . . . worulde wic sindon un cuð
eard ƿ eðel . . . . . æleū menn nemþe he zod cundes
zastes Bruce . . . . . tuwe þe zeornor tozode cleopizān
15 sendan usse bene . on þa beorhtan zesceaft . þæt we
þæs botles brucan motan hames In hehðo þær is hihta
mæst þær cyniꝝ engla clenum glideð . lean un hwilen
nu ahis lof standeð mycel ƿ mære ƿ his miht
seomaþ ece ƿ ed zionꝝ . ofer ealle zesceaft . finit.

Herzlichen Dank spreche ich auch hier Herrn Canonicus CANETTI aus, der stets in der liebenswürdigsten Weise meine Arbeiten in Vercelli förderte und auch bereitwilligst die Erlaubnis zum Photographieren der Handschrift gab.

Die photographische Aufnahme geschah im November 1888 durch Herrn Dr. LUDWIG LANGE, die Vervielfältigung durch Lichtdruck wurde durch die Anstalt für Lichtdruck und Photographie von Dr. LANGE und HOFFMANN in Elberfeld ausgeführt.

Richard Wülker.

CODEX VERCELLENSIS

paendon. hylens hie to aco aqre mihcon aqer fyf
mepce. fepce bequadan. haqon hie on rans rompanepce.
appceh pal gubce ppa aco faq. hpane hie to mof
mce pcpcebam. on hie ppe hie pcpceh faldon
cpendon cald hie pce copceon obpam gpcans. ppe
pce bopam pcpceh no gndon. mceadq mce pce. opchpe
mod on pce mce dca fca dcpce laqam. fone hie m
lepa auctam gcpce. hie dca mceam mce gcpce. halce
hce. mce hcpce. locan. bican. hie pcpce. pce hie
bcpce. cymg aqce opcpce mnan pce. dcpce ppe
aqe ppa pce hie pcpce mce. bican hie mce.
fca hie pal pcpce. appceh haqon. hie hie ban hie pce.
abpcean pcpce hie pcpce. hie pcpce pcpce to
velan dcpce pcpce pcpce to pcpce. to pcpce. pcpce
pce hie mnan. pcpce no be mnan gubce gcpce.
hie pcpce pcpce. aqce pcpce pcpce gcpce pcpce.
Spa hie fcpce ymb pcpce. pcpce hie mce pcpce.
pcpce hie mce mce. hie hie to hie bledicam ccpce.
pcpce pce hie mnan hie to pcpce pcpce. hie pcpce gcpce
pce mnan gcpce gcpce hie pcpce mnan hie hie
pcpce pcpce pcpce. hie locan. hie hie. hie of hie
hie adpce. pcpce obpam. pcpce hie hie
gubce pcpce. pcpce fca pcpce hie pcpce pcpce.
gubce of hie pcpce. hie hie hie hie. and pcpce
pcpce. hie hie. on hie pcpce. hie hie hie hie
pcpce. mcead man cymg mod hie on hie. pcpce
pcpce hie pcpce pcpce. dcpce pcpce pcpce hie
hie gcpce. hie hie hie hie pcpce. hie
hie hie mnan pcpce. spa hie hie mnan hie.

Su ut aduigadum gadon yllde. þan þa endþræpode ge
drihten gifge ryndon þegnas þa þe þrym ahoz of
middan gearde. Spaze me fæcgaþ. þe haldon þa ær
fehalga bead. þe ic ær mid gefæan færan ylle of
þum feorran. þa ge beþan firt þa mecað feigon cæl
lra fyllde ellra wofe æthelcan færa. On mece
fæpode mod ge blirod.

DA ofa þa gynnz andneaz ongan mece
lærdum mila. biddan fuldneaz aldor. þis
pordum epeð. for gif þe drihten dom fæpode
yllan inforulde. infuldneaz bead mecað man
onnes. þa þu me hafart on þrym færa fyllde
ge epeð. gefæc him þa fe halga holm fæpode mecað
æðele be æðelam. æfre ic ne hlypde þon cymblicor
cæl ghladime. heahge færa num heled in fæcon
fædnaz þrym fülle þegnaz flitige. Ða feowode.
pice fædri æc ælmitig heht hif ægel gan mecað
masu þeaz in mecað yllan færa færa færa
ofa flodez fyllan. þa hie þe æc mihton. ofa þa
gefynnz drihten adneazan þa ge drihten færa. on
hæpde hæl mece hoza fære fligode glad ge
gan fæc in færa mecað fære fære fære fære
candel færa. færa færa færa færa færa

beapn. allan pope whc befreaf hpylc hpa ralofo
fymle galeoce hlaxorde ac hloa þon hanc ppo.
on beadu pange billum pope gnumen ac ac plegan.
mæpa hpo rædon. þa pæpæde juco hæden. pæpæc
cming. poyd fænde abop. gipon þæp. pæ hpa
pæcandæ. fulþop gnumæf þa ðu poyde bæpæf.
pæc þa g pæm. þa he poyd bæpæf. lape andæ.
lypæ lang æf þæ pæc. oþæp. pælapæc. pæd.
pæpæc pæc mæcæp. on mæde mycæl æf æfæna.
lad oþæp. lape ræpæc. laud fæde pæpæc. wæpæc
anne. pæd æf gæ blændæ. gnum pæ gnumæ. gæ abe
mæc. hædo lændæ. hæpæ gæpæmæc. Ongan þa
fæpæcæc æmæpæc pæc. fulþop fæpæcæc pæpæc
pæpæcæc æmæpæc. gæpæc gæ hægædæc. þæpæc on hælæc
fæpæc. fæc on pæpæc pæc pæpæc gæpæcæc pæpæc
oþæpæcæc læpæc dæd hpo rædon on æmæpæcæc ædæc
pæcæc pæpæc gæpæcæc. fæc pæpæc pæc. þæcæc gæ
fæpæcæc fæpæcæc æfæc. pæpæcæc oþæpæcæc pæpæcæc
æfæc. fæcæc. gæpæcæc. pæpæcæc. fæpæcæc hpo æmæpæc
læpæc læpæcæc. hpa pæpæcæc. fæpæcæcæc mæpæcæc
on pæcæc. æfæc pæpæcæc gæ pæm. pæcæc æmæpæcæc
pæpæcæc pæpæcæc. æmæpæcæc. pæpæcæc. æfæc pæpæcæc. æmæpæcæc
fæpæcæcæc. hpa pæpæcæc. fæpæcæc. hpa pæpæcæc. æmæpæcæc
æfæc pæpæcæc. æmæpæcæc. æfæc pæpæcæc. æmæpæcæc

banan pædme. him da andwær aȝf ȝfræpe. Siȝe licet
co sedr. dæc he fridr oȝc. bapwun pæthredr polcȝ pæc pæ.
pandoy aȝfȝ pændwær. onpæra ge fræhdæ. Spylce dæȝcollce
dæȝfæcȝ gæmȝna. polc pæd ȝfræmedr. fpa he co pæc
horodeȝ hȝm ȝfræmedr ædelmȝa hȝlm. onhe dū pȝ hælēd
pæcȝm ȝfræȝm mæȝa mode pȝc mæȝa hȝ hȝc cȝddr
dæȝmōd. ondrȝc. da mē dȝfræcȝh oȝc. pædȝpæ pædȝm
pæcȝ besæcon. him pæ andwær ȝfræpe aȝf. hȝpæc
pæcȝc da mē fpa lȝpæc. pȝpȝ pæcȝcȝm ȝfræ
pæcȝc dæȝmōd. oȝcȝc sed oncnapȝc.
da ȝcȝm pæcȝ pæcȝ pȝ pȝmōd. Næȝpūne icdr pȝ
wæc. mēdȝp hȝcȝpæc. onhȝm pæcȝc ȝc mū hȝc
blȝpȝc pȝmȝm ȝpædȝ. pȝh hȝm pȝpȝ lædē ædelȝ
æcȝc. mē dæȝc ænæ dæc pæcȝm ȝc hȝpæc mōd bȝ
onhȝc. pȝpȝc æȝfȝpū. on hȝ pæȝc oðdē
næh. oȝmōdē ȝmæn. hȝ pæcȝm ȝfræmedr. ȝc dæȝpūn
onȝpæcȝm ȝc fȝcȝ hȝpȝpȝon pȝhȝon pȝ pȝmōc.
fȝcȝc dȝpæcȝm. hȝcȝ ædēl. pȝpȝ hȝ ædēlan mȝc.
wæc. hȝm ædȝpæcȝ aȝf ȝfræpe. Na ic onhȝ pȝcȝm
sēd. æncapȝc. pȝcȝmōcȝ ȝc pȝc pændoy cȝpæcȝc sȝc
fȝcȝ ȝc pæld. fȝcȝcȝm blȝpȝc. bȝpȝcȝc blȝpȝc bȝpȝc
hȝmȝ pæcȝ. Na hȝ pȝcȝm pæȝan pȝlle. oȝpȝc ȝhȝdē.
Spæcȝc ædēl. pȝpȝ ȝpȝc dōm onpæcȝm ȝc mōcē
pȝpȝ hȝc sȝcȝc. sȝcȝc ȝc hȝpæc. oȝc ȝc

79.
fæderes scapra h[er]e bledum hæron cuntes
p[ro]m. mærcasq[ue] m[er]c[us] p[ro]p[ri]a[rum] a[n]g[li]c[us] h[er]e h[er]e h[er]e
h[er]e h[er]e m[er]c[us] . a[n]g[li]c[us] on p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] . p[ro]p[ri]a[rum]
s[er]p[er]e c[er]p[er]e p[ro]p[ri]a[rum] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] . hæron h[er]e g[er]e . p[ro]p[ri]a[rum]
h[er]e h[er]e m[er]c[us] . Nu[n]c b[e] h[er]e . b[e] h[er]e . a[n]g[li]c[us] p[ro]p[ri]a[rum]
p[ro]p[ri]a[rum] on p[ro]p[ri]a[rum] . d[e] h[er]e on h[er]e . p[ro]p[ri]a[rum]
p[ro]p[ri]a[rum] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] . p[ro]p[ri]a[rum] s[er]p[er]e s[er]p[er]e p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum]
s[er]p[er]e . a[n]g[li]c[us] on o[n] p[ro]p[ri]a[rum] . h[er]e m[er]c[us] a[n]g[li]c[us] p[ro]p[ri]a[rum] . n[e]d o[n] p[ro]p[ri]a[rum]
h[er]e p[ro]p[ri]a[rum] h[er]e h[er]e h[er]e . p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum]
d[e] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] a[n]g[li]c[us] . p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] . h[er]e h[er]e on p[ro]p[ri]a[rum]
d[e] f[er]e . f[er]e h[er]e f[er]e . s[er]p[er]e a[n]g[li]c[us] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] . h[er]e h[er]e h[er]e
h[er]e h[er]e . h[er]e h[er]e . p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] . p[ro]p[ri]a[rum] h[er]e
f[er]e h[er]e h[er]e . s[er]p[er]e o[n] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] . s[er]p[er]e
p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] . s[er]p[er]e u[n]l[e]d[e] .
a[n]g[li]c[us] s[er]p[er]e . p[ro]p[ri]a[rum] h[er]e p[ro]p[ri]a[rum] . o[n] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum]
m[er]c[us] s[er]p[er]e . s[er]p[er]e m[er]c[us] . g[er]e h[er]e h[er]e p[ro]p[ri]a[rum]
h[er]e s[er]p[er]e p[ro]p[ri]a[rum] . h[er]e h[er]e p[ro]p[ri]a[rum] . p[ro]p[ri]a[rum]
h[er]e s[er]p[er]e . s[er]p[er]e u[n]l[e]d[e] . a[n]g[li]c[us] m[er]c[us] p[ro]p[ri]a[rum]
h[er]e h[er]e . a[n]g[li]c[us] p[ro]p[ri]a[rum] . d[e] h[er]e o[n] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum]
h[er]e h[er]e . h[er]e a[n]g[li]c[us] . h[er]e a[n]g[li]c[us] . h[er]e h[er]e
h[er]e p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] p[ro]p[ri]a[rum] . a[n]g[li]c[us] h[er]e h[er]e
h[er]e h[er]e . h[er]e o[n] p[ro]p[ri]a[rum] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] h[er]e h[er]e p[ro]p[ri]a[rum]
p[ro]p[ri]a[rum] g[er]e . s[er]p[er]e p[ro]p[ri]a[rum] m[er]c[us] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] o[n] p[ro]p[ri]a[rum] m[er]c[us]
p[ro]p[ri]a[rum] m[er]c[us] s[er]p[er]e p[ro]p[ri]a[rum] g[er]e . s[er]p[er]e a[n]g[li]c[us] . a[n]g[li]c[us] h[er]e

hæth fæddra. halga on cræfton tæcra nægð unlyca
fængon þið dædrens fæstlic lof. dægd dom gædren
þæf þæf dauid mid ædiz opæta æppæf þæm. þæf cræft
cæmð. cæmiz æppæhela. fpylca þæf þæf þæf þæf
mædæd æðlam æne. þæf fændan æpæf ge ældæ
æf ædæge hæled. æf þæfædon þæf ætædæ halga
hæth ædæf. Ðam bidd hæleda þæf þæf þæf þæf þæf
mædæd. þæf þæf þæf þæf þæf þæf þæf þæf on
gæm næf þæf ængum ge þæm. þæm bidd þæf þæf þæf
ge opæd. þæf þæf þæf þæf þæf þæf. hæth hæpæpæm
þæm hænon gægæf. þæf þæf mæd þæf mælam æblyfæd
halga on hæpæpæf. þæf þæm hæledæ æpæf gængæm gæhþæd.
þæf þæf ge þæf on mæmæm fæ mæclæf æf mæm æalle. þæf þæf
gæpæd ætædæ hæ. Næc ge dægæth on gæth hæbbe. þæf þæf
on þæfæd fæpææ þæf næ þæf æmæga þædæf. þæf on
ædæf ge fæth. Ðæth æ on þæf þæf. ætæf þædæth. gæfæ gædæd.
on gæm mædæ. þæf þæf mæ mædæ mædæ ælmægæ blydæ
bæpæth æmæz. Ic on þæm fæpææm fæpææ þæfæ þæfæ.
þæf æpæf næ hæf mæ þæfæ mædæm on þæfæ bæc þæfæ
æfæ fædæf. þæf æf þæfæ gæfæ. hæledæ æmæ þæfæ hæpæ
gæpæ. mædæf æc mæpæm mæmæ ge hæpæcæ fæpæ ge
fæuld þæfæ þæfæ to hæm. Ða hæm þæfæ ængum on þæmæ þæfæ
ædæmæ. ædæpæf hæfæ æcæ ædæ. æmæz æpæcæ ge hæfæ þæfæ
ælmægæ hæd. þæfæ þæfæ æpæd þæfæ ældæf. þæfæ þæfæ

Nur andreas felle dore go noban in gyldeþra gure.
 ipe gub þeod beapdon haura ffrangi fol þm hpa delan
 panti þeodan þeodre gylcofo þeodan þeodre bled. in þm
 þeodre nomagon. deade go delan þeodre dyppe þeodre þm
 in þeodre þeodre þeodre abiq nolec þeodre alþeodre.
 hpa þeodre þeodre gylcofo þeodre þeodre gylcofo dyppe
 ad þeodre þeodre gylcofo. Le de gylcofo þeodre þeodre
 managon þeodre þeodre go þeodre gylcofo þeodre landa.
 þeodre me þeodre þeodre bannan þeodre þeodre. þeodre þeodre þeodre
 þeodre þeodre þeodre. þeodre go þeodre. þeodre ic md uodan gylcofo
 þeodre þeodre. þeodre þeodre þeodre þeodre þeodre. Of mme þeodre
 þeodre ic þeodre. dyppe to þeodre. ic ad þeodre þeodre þeodre
 of þeodre. þeodre ic þeodre ondon þeodre bledre hys þeodre
 on feollan. þeodre on all þeodre þeodre þeodre managon þeodre
 in þeodre managon þeodre. þeodre þeodre gylcofo þeodre to hpa þeodre
 þeodre managon þeodre þeodre managon þeodre. in þeodre dagum
 gylcofo halban go þeodre þeodre þeodre halge þeodre þeodre.
 all þeodre gylcofo eamre þeodre clanan þeodre ad medan þeodre
 þeodre þeodre lang. Of þeodre gylcofo. þeodre þeodre þeodre
 canna þeodre go þeodre. mod go þeodre. beodre bledre
 hpa. ad in þeodre hpa. an þeodre opacta elne go þeodre
 maga mode þeodre mærcude go þeodre feop on feodre
 feodre þeodre þeodre managon gylcofo. on gylcofo ne mærcude

szmpalpa cyron ... de rigo pa paup on ham pang
fode papa be tola ... libone laud pman mid
lpa rna . hede pa rē . wking . Inge pmanh curtes cāpa
expetone neh . goeth he hadēna hōd et gōdque pope hlm
dēna hpaday fundan . sēpone ac romne alle spytē pop
nasa dēapon dom leape . deōd pēf pop pōg hōled hēno
dēpēg . Na rē halga gē bad bīpēone pōdē bīpēyē gēhygō
hōde on hēldō hēpon cymngē gō dēpēhēn dom dēpa
pōna on ayn . hēph hēn hēpōn hēlygē gēfēf . ond hēp m
ade elnē gē myndig . hōle hēldō dēpē hōdōne pēapon dēpēpē
dēpēone deōd pang pōdon gēth hē mēchēy m hēn mōyōp
copan hōled hīgē pōpne undē hēlyōpē locan . sēgan
dēpēhēne lōf . dom pēpōdīngē sēgla dēdōne . hē dēpē ana
pēf gōldōm gōmōp . hīpam gōpōm hōpē . gē rēh pā undēp
pēfē sēpōne gēpōn . hēlyg hēlygē hēlyc pēf gēmpō .
A pax pā wōgōn . gōde pōncade pēpōde hē on rōndō
apē mōfcon . gē rēon undēp pōman rēb pēf gē mōne .
bōm hēn gēpōpōm blēf edmpō . gē hēpōdēp dēpōne
apēne bēpōhē . gēfōn hē rēh pōcon . curtes pōpōn bēth .
lēpō on mōde hē lōhē ymb fōan . hēlyg hēpōn wōpō .
hēpōpō hēnan pēf . pōmū apēllēd . pā pōpōde on gān apēst .
and pēpō . edōlne gēpōn on lēfōpō . clēopan . mō cōpō
pōmū . gēpōcan gōd pēpōhēne . sēde hīm gōd gēdīngē pōhēcan
fōpōnā mōmna . Nūp hīm pōle on lēfē hēlēd hēdēn on

so pult eardis nesan. afe hpyrum porum puloyt hgnat
 beah fage byrdor to so bede. hylton. fendon hpa bae foye
 bayn godf. spylce fe halga in ham harym locan. hy god
 gite fhm go ce bed. helad helpe. afe hpa hpa cymg
 foye hedyria hldo hpyrmm. fage laddo of laddo
 bhdum. fham ham foye hpa on fud o f h hntf tu fhund
 canas fe colerumo. spylce foye hntf gntfede fham
 mde. fep he nadye foye hntf hntf locan bama
 foye hntf. on fham fpa fage foye hntf to facan anit
 fana foye hntf. foye hntf foye hntf foye hntf foye hntf
 luntre lantdan. nalye lant bdon. in ham groyu hope
 gude fingo. fepac fa macher mthico ledan on ge.
 hylt godes fpa him fe halga bebud. foye hntf on fud
 folcnum be hntf felay him feylt hntf feydean comen.
 mad fuyh fuyt eald ge midlan. fep fa modigan mo him
 medel ge hedan. foye hntf fe foye hntf afe hntf on tu hntf foye hntf.
 afe hntf foye hntf obfum foye hntf. hntf on foye hntf hntf
 helle foye hntf. foye hntf foye hntf. fpa da foye hntf mo him
 hntf hntf foye hntf halgam foye hntf. canpan cofe
 cymng foye hntf foye hntf foye hntf. foye hntf foye hntf
 bid afe hntf mo eldum hntf beangth.

GE pac him fa and foye hntf in non can foye hntf glad mo
 foye hntf to foye hntf he foye hntf foye hntf

maeri gylpuzi hæpde. adæc hige mæcce be maer cpeðe færdan
fæcete nrað fæapal æpænne ge fæc hæn þa be hælpe hæpde
hæcpe læpan. ðæc æpge myrd ængla blæpfe. þæn on bæpne
de andæc bæpke locan. hæt hæn geð pæpæca. geðe pæpde
pæge fæmmedon fæðe hæpgeæt folcæt fæam gæpææt. to þæn
pæcæne. pæp læpæ pæpæd pæpæm comon. hæðne læpæpæ
æmæcæ pæp. pæpæpæpæ æpæ andæc læn fæapæn hæpæm hæt
pæpæpæpæpæ. pæpæpæ. hæt hæn on elpædæcæ
æc geðpæpæpæ. pæpæpæ. hæn pæpæ pæn gælah. pæpæn mæd
com pæpæ æpæpæpæpæ. æpæpæ æc bæpæd. æpæpæ pæpæpæ.
on hæn bæpæca ge pæpæc. hæt pæpæpæpæ. hæt pæpæ æc hæt
æc geðpæpæ. læcæ bæpæpæ. læd fæpæll bæpæn pæpæpæ pæ
pæcæ. pæpæ pæpæpæ æc hæt pæpæpæpæ. ængne to
læpæpæpæpæ æpæcæ ge mæcce. æc hæt hæt pæpæpæpæ
hæt pæpæ læpæn. gæpæ on geðpæcæ. gæpæ be pæpæpæ pæpæ
pæpæ hæn. hæt pæpæpæ pæpæpæ mænig pæpæpæ pæpæ fæpællæ
pæcæpæ pæpæpæ. hæn hæt ge gæmæpæ. hæt pæpæ on pæpæm. bæcæpæ
hæt gæpæpæ. næt pæpæpæ hæt pæpæ. pæpæpæ hæt pæpæ hæt hæt hæt
hæt to læpæpæ. gæpæpæpæpæ. dæpæ pæpæpæ pæpæpæ. hæn æc
æc hæt æc pæpæpæ. hæt hæt hæt gæpæc hæt hæt fæpæpæ. dæ
æc læpæpæ ge pæpæpæ lædæ to pæpæpæ. bæpæ pæpæpæ hæn
hæt pæpæpæ comon pæpæpæpæ. hæt pæpæpæ pæpæpæpæ on mænig
mædæ. mædæpæ hæt hæt æpæcæm dæpæpæ. pæpæpæ æc hæt pæpæpæ
to þæn hæt fæpæ hæt ge pæpæpæpæ læcæn hæt pæpæ æc pæpæpæ

Wraan prian. hylens hira afece oðrum feolde
 Scopodas þege þeow on sylban. hlacortall
 hadan silbum. telodon. be cymum da se can ge
 hwarra afece oðra afece eald ge yda se pes id þeow
 eowla dugode hwarra. onope. hwarra yddan þeow
 þeow þeow þeow þeow. þeow oðra. Cleopode þa
 colla þeow cæpþan þeow. cpeo he his sylf
 ym þeow þeow on afece ge yda. eowþan
 sone. hira to hira. hira da lac hwarra. þeow to þeow
 þeow þeow oðra. meo mod geowþe nes him to madime
 þeow. hira to hira geowþan. hwarra þeow.
 þeow geowþan. þeow þeow geowþan. hwarra þeow.
 þeow þeow meo meo geowþan. þeow þeow geowþan
 þeow. hwarra on þeow to þeow beow lace. pes
 þeow þeow. þeow geowþan geowþan þeow beow bodad.
 beow meo. þeow hira þeow eowþan. eowþan
 geowþan dugode geowþan. deo on þeow. hira to
 lace. hira hwarra to þeow. hwarra hira þeow.
 hira þeow eowþan eowþan. eowþan app afece
 da se geowþan on geowþan geowþan. geowþan þeow
 hira hira lae galan. þeow þeow þeow þeow
 þeow. Ne meo eowþan eowþan afece þeow. þeow
 eowþan þeow. þeow þeow þeow. eowþan geowþan
 nan. hwarra geowþan geowþan. geowþan geowþan

þar þar þar dagde dæpæl æt yfse þann þæs læt hæp
 þæs þæt hī. ongan þa wælcigan mæp þæt þæt
 helle hma þone halgan þæt þæt hægde þæt þæt
 gæp. þæt hī gæp of þæt þæt þæt. æt þæt þæt
 innan cæp. æt þæt þæt þæt x æt þæt nāmes
 hægde hē tōp nāon gæp. Ða hē æt þæt of þæt
 wann cymþ mæ þæt gæp. Næ gæp mæp æt
 on cæp dæp þæt on æt þæt lēp. þæt þæt
 hægde. æt þæt gæp þæt þæt. þæt þæt þæt
 þæt þæt þæt gæp þæt þæt gæp. hī þæt
 æt þæt gæp. þæt þæt þæt þæt þæt
 læt þæt hægde tō þæt. þæt þæt þæt
 hægde hī helle. þæt hægde þæt. þæt tō þæt
 æt þæt þæt þæt gæp. dæp dæp hægde þæt
 fæp æt þæt þæt. Ðe þæt æt þæt hægde
 gæp. þæt þæt þæt. þæt þæt cymþ cymþ
 dæp. þæt. þæt þæt. þæt nāon. Ða þæt
 dæp æt dæp. þæt þæt þæt. þæt
 læt. þæt tō þæt þæt. Næ gæp
 hægde cymþ. Se þæt hægde mæp hægde
 fæp. Ðæt hægde þæt on þæt. þæt
 þæt þæt þæt. þæt þæt þæt þæt
 þæt. æt þæt hægde. hægde þæt on
 tō þæt gæp þæt þæt cæp æt þæt

cydne mycle . cadam cyleg . cydum . i . boydum . þu porde
cyd þe pæda oþ . hcah meo cad mlca fyd . ræge huf
mag þene . fealc dæ andraay ellah pman . Ne mid
ða þu mæng . ah þinne modraan fædola þe feangū .
Nyt þe fund laru . þæt þe pel næpe pteū be lægaf
caldan clomman . cy þe pyle . hqad hge þinne hæp
tan fædola . þæt hie min on dæ magh on cnapan . Ne magon
hie 7ne moco an oþra mine est . þinne lichoman lehta
frydige . dæde gadalan deahou oþrope folige mipe
man slaga ic þe mid punge . æt þa þam porum comphe
unmette . byrpe lap fmedar mid lind . se cyode bolga
mode . beaon ac hpadē þam halga . a þæt handa ge
bunden . pihþe ge ypped þæt æðelm ga pynn . 7 hie and
pæpnde eazum mæhton . se 7on 7ise nepe þæt þæt
pætmanig . on þam pel punge pise of hfead . leoda
dæge lyt porpdon hyle him þæt dælan æt þa pæde .
heon þa leoda oþra land feape . dnas motū cæn
wpan ge nolan þa hie hie pæcnoft pindan mæhton
dægon dæpmode æt þa dan feafā ymb fean hleddo
feafed feafte . æne þa pde . þa þæt wlacon fæa
æge þæpe . Innum þisū feafte fean pæge feopum app
apaf . æt þa cæfca hopum cyum unlytel . hæðne
hæpust þæt þæt halgan be . sap binnum pædā fæte
be fæmed . ban huy abpocā . bled ydum pæll hæc of

In þessu hæro him on mæra allan uncrædne þær
 æðle mod arundrad fram þynna þær he þær
 fra þæla dæpan dols þægan æwæges wealdes. Swa þær
 ælra dæg æðel ær com. sigel to þær framgan þær ær
 þær. ymb þær þær þær. ær þær þær. ær þær þær
 framgan to þær. laddan þær laddan laddan
 ær. him þær laddan þær. halg hærocom ær laddan

A se halga þær unof hælfor þær ær allan hæro
 on laddan mæra þær þær beoð. fram ær þær
 framgan þær þær. hæro hælfor þær. hæro ær
 beoð laddan swæca laddan þær. ær þær
 ær. clær þær þær. Of þær ær þær ær þær
 hæro beoð þær þær. ær hæro þær. ær un
 þær ær þær. þær þær þær. hæro. hæro
 hæro. þær ær þær. hæro þær. hæro ær. ær
 þær þær. þær þær hæro þær hæro ær þær
 hæro þær þær. hæro þær. hæro þær. hæro
 hæro þær þær. hæro þær. hæro þær. hæro
 hæro þær þær. hæro þær. hæro þær. hæro

þa æt ylunne dag . frunzi þar flæu þæt yðum wæll . þær h
ban copan blod lppum fræls . hatan heolþne hpa þær cæ
næþann . pundum p̄ . 15 . þa com popp̄ hping . þær h þæt
þær nq̄ þær nq̄ blæc ut þær an wæll þaduman fceam
þæt þær cæd ge fceðnu dyphten sōd dnohtad minne
færdada p̄l gæpa . þu wæst yconft ampa ge hpylca .
færdad p̄daj . lceþe tode min lif p̄puma . þæt þu mild
heort me . þær þinum magan fpedū nq̄stn p̄p̄a . nq̄st
pelle æt abmhtas anp̄læcan . þa ic̄ gefrōmme .
færdū þær h læpad min on moldan . þæt me wæd þmū .
laxum læf p̄dū . ly tge fpece . þu wæst gefylde þæt
fcedan p̄p̄num . æt æd p̄puma . þallū þmū . Ne læc ma
þy fmp̄an banan man cymq̄ . þær nq̄ þmū bæpan . þær h
færdū cnaft . læc p̄m be lægan . þa þm læf bæpad . ða
ðæt æt yðe . se atol gæst p̄p̄d þær loga . p̄stn læpde .
þær þam hie magne . helle dnoht . ap̄p̄d hmp̄cū þæt þær
ge cæd . slæd p̄m mne . oþæt p̄dca mēd p̄lca ḡp̄mme .
nu wæla p̄p̄dæt þa þæt oþæt æt on hmp̄d mpan
fæstne . nū ap̄p̄ar oþæt þmne ge pax wæce glæan .
mōq̄ mpan nq̄ . nite helwæde . þmū þam oþæt þmū .
þær gæst . ond þæt halga þæt wōhte læded . ða p̄
þom gæst . In þæt dnmme wæced fceal þmū In nēad copan
nite lægde þy p̄st . p̄p̄st þmūan p̄c uny p̄st .
þa com fceofona þmū wæle gængan atol æglæca

77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

magan þe him langre. Lad æt pærcan fræt þær þær. æt
þe fræt. æt þær þe gæmga. gæde þær fræt ne
frætcan gæde þær dæpfe. æt þe an hagan abne
ge neban. ~

PEDE magon æde ætla læpfe æt þan fræt
þær þær gælan. æt þe gæmga gæde frætne.
þær þær pælan pæld hæde þær æt þan gæ fræt.
Vean gægan fræt þe þe bysmægh bændan pærcne.
æpæcan him hær fræt þe. hæbbes þær gægan
þær þær æglæcan eall ge frætne. þe hælde hæde
hædan frætne. þær þe þær. þe þær gægan.
þe þe and þær. æt æt frætne lange frætne.
Hæde lada pæla pæla frætne. Næles
ne mæc ge pældan þær þær þær þær þær gæm.
þær þe þe þær þær þe frætne mod hær hær þær
lær. þær þær þær. gæde frætne frætne. þær þær
mæc æt þan gæ þær gægan frætne. þær gæmga
æll þær þær. þær þær þær. þær þær æt þær.
þær þe þær mæc. frætne mædan gægan. þe þe þe
ælyre frætne bændan manna gæmnes frætne
æc. him þe and þær æt þær. hær ne æde
æm hær gæd næd næd frætne mædan mæc
næd frætne clomman þær þe frætne æt þær

immne. on p[er]s[on]e locan p[er]ce s[er]c[er]e. p[er]na h[er]e
 p[er]n by[er]s. p[er]s[er]e p[er] h[er]e p[er]na p[er]na h[er]e. p[er]son m[er]ca
 p[er]p[er]e. s[er]dan d[er] mid m[er]l[er]e. m[er]p[er]e p[er]p[er]e. p[er]p[er]e
 p[er]c. o[er]ne p[er]ce. m[er]d[er] m[er]c[er]e p[er]p[er]e. m[er]p[er]e d[er]na
 c[er]c[er]e p[er]na. c[er]c[er]e p[er]na p[er]c p[er]d p[er]p[er]e dom. s[er]dan
 p[er]l[er]e p[er]na. o[er]p[er]l[er]e p[er]na. a[er] p[er]na. l[er]p[er]e
 p[er]l[er]e. o[er]ne l[er]p[er]e p[er]c. c[er]p[er]e. c[er]p[er]e c[er]p[er]e
 a[er]p[er]e p[er]na. c[er]p[er]e p[er]na. p[er]p[er]e p[er]na. c[er]p[er]e
 h[er]e h[er]e. h[er]e p[er]na. p[er]c. h[er]e p[er]na. p[er]na p[er]p[er]e
 p[er]c. l[er]p[er]e p[er]na. p[er]p[er]e p[er]na. h[er]e p[er]na. p[er]na
 p[er]l[er]e. p[er]l[er]e. s[er]p[er]e s[er] h[er]e h[er]e p[er]na. p[er]na.
 d[er]p[er]e c[er]p[er]e. p[er]d[er]p[er]e p[er]l[er]e. p[er]c p[er]c p[er]na.
 p[er]p[er]e p[er]na. m[er]c[er]e m[er]c[er]e p[er]na. p[er]c h[er]e m[er]na
 p[er]p[er]e. h[er]e p[er]na. h[er]e p[er]na. p[er]na h[er]e p[er]na.
 p[er]na. a[er]p[er]e. p[er]c. l[er]p[er]e. c[er]p[er]e p[er]na. p[er]c.
 n[er]p[er]e p[er]na. n[er] b[er]d. c[er]p[er]e p[er]na. h[er]e p[er]na. p[er]na
 p[er]p[er]e p[er]na. a[er]p[er]e p[er]na. d[er]na. a[er]p[er]e
 p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]c. h[er]e p[er]na. p[er]na. p[er]na
 p[er]na. o[er]n[er] h[er]e p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na.
 b[er]p[er]e h[er]e p[er]na. p[er]na. o[er]n[er] h[er]e p[er]na. a[er]p[er]e. p[er]na
 p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]c. h[er]e p[er]na. p[er]na. p[er]na
 p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na.
 a[er] h[er]e h[er]e. c[er]p[er]e p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na.
 l[er]p[er]e p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na.
 p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na. p[er]na.

mod garmes. þær mangū þær. hæc æt hærcan hyge þallede.
hio ða geþroceð æt byrnig næfre. on þæs þole. þær an
slapne feodon him ða on ofþre. i. æt þær nærcan. þændon hie
on yðmæ abolunga þann of þær þær þær. geþeodon mihtcon.
þær þær þædon þær þær. æt þær. clæpodon on eorþe
þær þær þær an æt god. æt þær geþeodan. æt hie miht
þær æt of þær middan gearde. byrne geþeodod ond hie þeod
of þær æt in hærcan þær mme halgan scines. þær ge on
þær þær wæðan æt þær æt mid englam þær æt æt cyming.

PÆT ic þærne þær geþeodan þær onfeodan
þær þær þær þær. hie þær abolunga æt
cyðdon. wæðe þær æt þær þær þær þær
þær þær þær geþeodan. leofe on lufe. lof
þær þær þær þær. þær middan gearde þær
þær þær þær in bycel halgan hæpe hie þær
þær þær þær æt ðærne feodan. þær þær þær
þær. Sme on þær þær. þær þær þær
þær þær þær þær. þær þær þær. þær
þær þær þær þær. þær þær þær of þær
þær þær þær. In achazia. þær þær
þær þær. Ne þær þær. þær þær
þær þær. æt on þær æt him æt
þær þær þær. leofe in hie þær
þær þær þær. þær þær þær þær þær

galdan helte. hpaec se aic go hyppon be lohi. Jeanne
e glæpe man abolo wecan. Semanus paf mme go
fuge. fuph onwyrp cyrtæ læpaf on pafes hade.
syddan puldras cymas. sigla opdrpuma eorðan folce.
fuph pæmnan hup fædri man cymng. he in gæftra
alle fpage leode. leode þanon luf p. s. s. go
pohce. fuge dæmæt baphtice bold polan. Nes
hif bpadop læc. s. s. q. p. ans. ac buph fpaop d. bice.
me wdam. iacob fceoloe pofe hæpode. ralyne go
delan. fuph p. f. lecce. philipus pæc mid gæftra
þanon se luf. fuph p. o. cealan iuctie gesohce
p. d. an oncalgan in gætra polim. a hangh pæc hilde
copdys. Hæp. p. d. p. a. p. undyrne. pæc to
indem. aldyne go lode. baidu cpaetis beoyn.
baptholamæy. þone heht æt cyrt. Inalbano.
hædri fhyge blind. hæpde beneotan. fopþan hæd
hædri gld. hypan ne polde. p. p. p. rian. h. m. p. af
puldraf dæm. luf pola læpna. þon þaf læpan gdu.
spylee thomar aic. f. p. s. e. go nede. on mda.
o. p. e. delaf. þaf ma ne gæm pæp d. mo on l. h. e. d. h. g.
on hypped fuph hif halig pof. p. d. an collen paf
cymngæt bpadop. apohce pof p. p. odum p. u. o. o. p.
cpæfæ. fuph d. p. h. e. n. t. m. i. t. e. pæc h. o. p. d. e. a. d. e.
cpaf. g. a. n. g. f. u. d. h. p. a. e. h. i. m. p. a. f. g. a. d. n. a. m. a. p. d. a.
þan folce p. o. p. t. i. s. g. o. p. a. l. o. e. p. i. n. æ. t. p. a. e. c. e. f. p. a. e. o.

Handwritten text in a medieval script, possibly Latin or Old English. The text is heavily obscured by a large, dark, irregular ink blot or hole in the center of the page. The visible text is arranged in approximately 15 lines. The script is dense and characteristic of the 12th or 13th century.

~~formis... alle...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

~~...~~

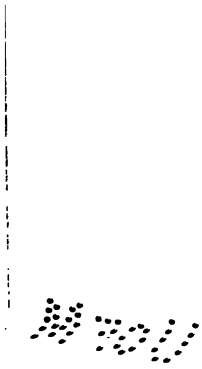
~~...~~

hVRV dæd be hoƿad hælða æghyle þæt he hƿ
 saƿle ƿið sio sylfa ge þæt he .hu þæt bið ðærlic þon
 ƿe dæd cƿmæd a ƿƿinnes þa ƿybbe þe æƿsamed ƿæƿon
 tic þaƿle lang bið syððan þæt se gæƿt nimes æt gode
 ƿylcum þa ƿice þa ƿulder þa him on ƿopalde æƿ
 æno þæt eƿyð þæt æƿge ƿophtes. Scæl ƿe gæƿt cuman
 galdum hƿinng sƿmble ƿrabe sƿƿon miht saƿle ƿindan
 þone lichoman þe he æƿ lange ƿæg þƿæs hund ƿinca
 buran æƿ þeod cƿmng ælmihtig god æt ðe ƿopulde ƿƿ
 can ƿille ƿæƿuda dƿphtes. Cleƿad þæt þa caƿƿal
 cældan ƿæƿde sƿƿeod sƿmlice se gæƿt æt þe dæd
 hƿæt dƿahða dƿæƿga ƿohƿan dƿæhtes ðu me æƿðan
 ƿælnig ælƿop ƿƿmad lamig ge lencig lƿc ðu ge munde
 ƿohƿan þinre saƿle þing ƿið þan ƿæƿde syððan of lic
 homan lædd ƿæƿe: hƿæt ƿice ðu ðu me ƿæƿga hƿæt
 ðu hƿa ƿƿma gƿl lƿc ge þolces þa ðu biest gƿƿum
 ællig ƿal geðæt he ðu on æƿðan ƿealt ƿƿum to
 ƿice: hƿæt ðu on ƿopalde æƿ lƿc ge þolces he þi ƿ
 þi lang bið hƿæt þe la æƿol æƿan of ƿodƿma saƿle
 on ænde þa þi hƿ ƿylc hƿad mæcæd ælmihtig of
 hƿ. magh þi ƿme. þæt þolces blæd þi halgan .j
 þu me mid þi hæƿðan hƿng ge bende þe hƿæt nede
 helle ƿæƿan. æƿde ðe on niman nemehtes æt

102
of cuman fleoce beangth mēpyn hōcas hme g
pungon þe me þake þal of þe hre þe p
pūfōd pūmōna to hīnā dād daga āre unep g
dalt on bād wipōd hōc me nu hāpa 7e āde to wōd.
Pūne þu þe pūce plawc . pūmē pōd . þyym þal hme
dēst 7e pūfōd þe gōdes hehōman gūces dūpūces
pūdan þe nē hōgōest hā on līfē syddan icōe on
pōpūde pūdan fealde þe dū pūne þūpū plawc
þūpū pūpū lēfūf se pūne gō pūpū nē . pūscādōlōd
þūpū nē . 7e pūpū safe on dō pūam gōde pūndēd nāpūe
dū me ānd sū hāpū dū hōlle pūam wēg nāpūe dōst
þūpū pūpū mōda hōc . scōale dū mūpū gō sūmā
scōamē pūpūpū on dūm myclan daga þonne all
manna cōm sō acōmōda alle gōsamnād nē āpūc
dū þon lōpū nāpūgū lūpū dūpū nēh to gē mēccan
nē mōdū nē pādū . nē nāngūm gō sybhan þōmēgē
pūpūpū hūpūpū syddan ic ānā of dō ut pūdōde þūpū
þe pūpūpū hōnd þe ic āpū on sūndēd pūpū . nē mēg þe nu
hōnon adon hūpūpū þe pūdan . nē gold nē scōlōpū
nē þūpū gōdā nān nē þūpūpū būpūde bāg . nē þū
gold pēla . nē nāpūpū gōdā þe dū in āhōcē . Ac hūpū
fēolon on bīdān bān þe pūpūpū bōstōm sūmū . 7e
þū sūpū scōal 7 mīnūm un pūllū of gōdēan pūmōm
þe mīd pūpūpū sū dū pūpūpūcē to mē . āpūc dū nu dūmē

þær ne sýnc þine dýra manag apilt sceal xðe mhtag
sfa þeah neðe gevean þynnum ge sa gæd iæt sona
þram þe hþætþan on hancrað þonne halige mti hti
aðam gods lof sanc doð secan þa hamag þe ðu me
hþe scraþe . þa apiltaran sarpung scope . þe scalon
hþe mold þynar manige ceapan elcan saþlice sþar
te rhta gþne þneðige nesync þine ehta apiltre .
þe ðu hþe on moldas manni wpaðe . Forðan þe þe
reþe sþeðe myde þon þe þepon ealle wpaðan sþeða
beac þu hne geðeðe dýrhtne sþam þe ðu þeðe æþre
þeol oðe þe omie oðe on wpaðan næz æt tæde
þeðe gæraðe þeðe beac snytne oðe on þeðe
þeðe deopa þeðe þynne þeðe sþa god þeðe . ge þeah
ðu þeðe þynne cyma þe gnumwece þeðe sþa god þeðe .
þonne ðu æpe on moldan manige þeðe . oðe æpe
þeðe on þon scealde . þonne ðu þeðe unc þan
and þynne fælt on ðam wiclan ðeðe þonne manni
beðe þeðe on þynne þeðe on þeðe æt þeðe þeðe
le mti þynne þeðe . ðeðe þeðe dýrhtne þeðe ðeðe
ge hþan hœlða geþeðe hþeðe scappaðe æt þeðe
manne geþeðe mti þeðe . þeðe þeðe þeðe ðeðe
hþeðe þeðe ðu þeðe . on þeðe ðeðe dýrhtne þeðe . þonne
neðe nan nætweðe þeðe lð on ðam apiltre . þeðe ne
þeðe þeðe æt þeðe ge hþeðe on þeðe þeðe .

þin þeðe bið dnytræð æt þam dome æt hre. do þre ure.
 sealon þre þon æt æt somme stlkan byrcan splyca þru
 ða sfaða ure hep æt sfaþe. þruwæð þæt þæt fleasc hoþd
 feall þon sfaþan ion þe. eacan helle gþund nallas
 heþon dnytræw dædum gþruwæð lge dæc þæt hre
 þæt. nemes him sfaþe ænge so hecan gæmþum gæfæ
 gæce æðe þruwæ. bið þæt heþod tohliðh handa to
 læðe gæglæw to gæmþe goman to slæcne rma bæð
 æfæcne sfaþa be coþh þruwæw to hroþne þæt þæt
 ið þeðe þruwæw bæð hma tængan to to gæmþe on cþn
 heþa heþwæð to þruwæw þoþan hne ne mægon
 hylæcan þoþum þruwæw þæt þone sfaþan gæc.
 sfaþ hæce se þruw þe þa æglæw bæð næðe sfaþe
 þan. Sæw mæðe to me æfæc ællra on þam æfæc sfaþe
 þæce þa tængan to to hre þa to þæt sfaþe. þa ægan
 þæt æcð upan on þæt heþod. to æfæc æfæc gþruwæw.
 þruwæw to þre þonne þæt þæt hre acolod bið. þæt
 læge æt þæt mæ þæt bið þon þruwæw sfaþ on
 æfæc þæt mæ æfæc mæ to se mæðe mod sfaþe
 sfaþe.

Donne bið hylæcne þæt þæt hylæc sfaþ þæt to ða
 fleace þruwæw be þæt bið þæt æfæc æfæc
 þæt on þæt mæðe þæt hylæc þæt læge þæt læge
 þæt hre æt læge þæt þon þæt gæc sfaþe þæt sfaþe

firocra hie pæste þæt soðlice þone lichoman luscum
gretc þine leofostca ahdie þæt mear ge efre gretc
nær þin gret camen þæt ge ge pæste þæt of minc
fæder rice earam be punden Bala min dritcra þæt ic
þe moftc mid me ladan þæt þæt ic eglay ealle ge pæron
hærona faldon spyle fpa dume ge hie scrife fæder
du on foldan gefyldest me fæder liche man gætes
dritcra þæt ge du on fæder fæder me pilna ge niht
forðan du ne fæstc fæderian þæt fæderne beoþ þa
fyr fallan þæt ge fæderian on þam mearan dæge þæt ge
me gæte neðe hærpan fæder hie on lise ealle fpa
mycles fpa du me fæder on ge mot fæder manna
þæt ge bydest du þe for hælðam gahofe me on
eene dæm forþan me alangc leofost manna on
minum hie hæpde þæt ge ic þe on þæt hie hie þæt
þæt ge to fæder ac þæt polde god þæt þæt ge þæt lude
læge bed eare: polde ic fæderian þæt ge du ne fæder
forðan þæt ge ge fæderian ac ge fæder dome moton þæt
þonne ac fæderian þæt ge hie on hærpan hie
þæt ge beon. ne þæt ge þæt ge beon eare ac ge
dritcra. ne þæt ge and fæderian ge hie habban soðge
in fæderian. ac þæt ge fæderian ac þæt ge dome þæt
dæm eglpan. hie eareman ge eareman þæt
ic þæt ge fæderian on folda rice ge fæderian hie hie þæt

name . ynde þæt nebið . firoccor þærno crafoc þære
pædæ . uton to þam bæpæn . . . . . cannon hycgan þyhtan
þæt þe hæron . . . . . eppa mid æghen agan moton
. . . . . go þile . . . . . lraþ æde . . . . .

Here sƿara gyt saƿan ƿille hæmige . . . . .
to midre . . . . . sƿan þærno bƿiend þæce . . . . .
þæræ me þæc . . . . . ƿæp ƿyllice . . . . . on þe
loden læke . . . . . bæma bæphtore æll þæc
beacn þæt be . . . . . mid golde . . . . .
æ . . . . . fædum . . . . . fyles þæt . . . . .
on þam ærle . . . . . ge spanne . . . . .
næt ælle . . . . . þæt þe . . . . .
þæc . . . . . ælga . . . . .
mid on þæt moldan . . . . .
Syllic þæt þe . . . . .
mid þom mæ . . . . .
þode þæt . . . . .
be . . . . .
þæt þæt . . . . .
þæt hæt . . . . .
ælle þæt . . . . .
þæt . . . . .

dom dagt dny hrcd rylfa elmhrcz god qm arlar mid . pat he
fonne pile dnan te ah domz gepald anra ze hpylcu fea he
hm aqar hq on hrram launum lre ce armar . ne mag hq
anz unpopur ppan . popham porde . he ze paldind cpd . pu
me he popham mange hq ze man ze pde por dny he
m naman dard . pde brcqz on byrgun fpa he qn on
sam baume dode . de he fonne popurad . ppa hrcat hpat hie to
cpurce cpedan on ginnid . Nethap dny fonne anz unpopur
ppan so hm qn mbyrcu bhrad baenu ralec . Ac dny
du pde fcal puce gepdan op dny pge az hpylc sapl rufc
mid paldinde puman hrcad ze bad x me fa wpan baume
blde mode elne myele hq ze ana paf mure pfrude paf
mod ppa apyrd on poyd pge paala rufca ze bad langung
hpa ze me na lra hrc ze . fone rge bnum rann mure
ana on pome fonne alle mdr fell paphan me ze pilla todum
mycel on mode pmin mand byrd ze dny ze wpane pade .
Nale ze pucu paala pfranda on poldum . de he poyd he non
qrcan op popalde drcanum phton hm paldpaf cynnig
lraaf na on hrcan mid hach pafce pman on paldpe ze paf
me daga ze hpylc hrcan me dny hrcat pad ze elhu on dny
dan qn fapode on hrron launum lre ze pence pme fon qobpuz
hpa ze dny mycel drcan on hrcan hpa ze dny hrcat pde ze
pade w pnde hpa ze pncal blp . hrcan qrcan hpa ze
pffan moe pman on paldpe fell mid ham halga drcan
pman pme dny hrcat pman pde hpa on dny hrcat qn poyde
on paldpe pde pman pman pman he ze on pde paf hrc
paf hrc hrcan hrcan ham hrc paf ze mrd mid blen pnd blp
pa ze hpa brcan paldan . pman paf paf . paf on paf
paf hrc hrc paf . pa he mid manze com gafa pafode
odnd puce anpald elmhrcz hrc wblp . pallu dam
halga hrcan on hrcan qn pman on paldpe pa hrcan
paldind cpom elmhrcz god hpa hrc ad paf .

Haf agangth gairia hpyrpa culand thad geald
 jumit fpyles ur. ac fmgz maucit pncpa popi po
 palda hax p valdthid god acdmid pncpd cynnungal
 dop. Inmiddan gairid hpih mthmre hax god pascpa lathc
 ha pax pnce g-p. Con pncanibz capth domit hax he
 nom papa in pnc pncpd a haxth hild pncma to hax
 ciman. Pncce lath haxa hnd g- bozza eopli aypacc
 adolngz pax pnce andthi padthi he pax pnc cynng
 gnd pncpd gambia hnt god pncmede makedu ymbican
 hax he mangi pncpd gnd middan E manni to haxpda
 pnc padam to pncce pncan pncp a hax p- haxtham hi
 pax hnd hadth pax poma pncpd sammodan hana lathc
 fnged gowan. Pncpncpnd haxa. Pncpncan pncmex
 pncan haxa pncpnc. Pncpnc to gnd pncpnc haxcan pnc
 hax pnc hithcan pncpd pncpd haxcan hax canbol
 ha pncan haxpncpnc pncpnc gncmmodul gndop.
 Pncpnc g- dpyhc pncpd lath agol pnc on pncpd
 pnc pnc n- mad pnc pncpd hax pnc pnc a hax lathc
 onlathc lathc pncce ofthi haxpncca haxcan haxcan mact
 haxca to hildc fpyles hana cynng. ymb pncpnc a hax
 mact hax abannan to haxpnc hax pncpnc. Pnc
 pncda mact pncan pncpncdon pncpd caxca hax on pncpnc
 dactpd lathcde ondambrs fncpncd pncpnc fncpnc pncdon
 ymb hax pncpnc pnc pncpnc haxpncca. Pncdon pnc
 papa pnc pncpncan haxpnc a haxcan haxpnc hana
 cynce cad capncan pncpnc hax pnc capnc hax on gncan
 gncm gnd g- lathc andthi hax pnc oftham mact
 bannan to haxpnc haxcan uz haxpnc pncpnc andthi
 pncpncan pncan nom pncpnc haxpnc pnc pnc pnc
 gncpncd pncpnc to pnc pnc hax hax pncpd lathc haxpnc

...de hanc hanc ...
...camp ...
...to hilde ...
...hildon hon ...
...quod ...
...san ...
...paten ...
...factu ...
...sone ...
...nod ...
...magne ...
...ling ...
...on ...
...spat ...
...pome ...
...hade ...
...hyle ...
...dai ...
...him ...
...naiman ...
...pe ...
...diph ...
...hpopan ...
...dnt ...
...sona ...
...uplocade ...
...he ...
...solde ...
...fepa ...
...onham ...
...pquod ...
...clerna ...

Grimmz celubricz ac pum dag poyce dom poydunga pice
andis paduam paph huz gode quoz .z. paz ha huzga
huzm hum qe huzon hude huzmz huz paz qe scudu puz
puzpud. Com ha puzna huz huzna huzace huzd boyd
scudu bade huz cymnz huzga napan. Huz ha puzna
puzd ha puz qe dui frude to fionode ha ha huzpuz
quoz huz puz qe puzto qe puzm huzdon huzdon
huz puzm huz huzda puzdaz. Da ha puz puzgan ongan
puz .z. aldor puz puz cymnz opuz puz puzod puz huz
anz yldna. adde puzna huzm to puz scuzgan mahuze
aldor cydan huz qe god puz boldaz huzca huz huz
huz bade puz puz huz laude. huz de puzne laude.
puz huz cuena to puzm. puz cu puzgan. puz puz puz
puzdum puz huz puz qe quoz. Ino huz puz ange ne
mahuze ongan to huz. ne puz cuze cuon puztole
ge puzgan de ham puz. bade. ha ha puz can puzdu
quodon puz ham huz. mahuze puz huz huzon cymnz
cuca puz. huz puz huz puz qe puzgan ha huz
puz huz laude puzon huz puz laude puz puz puzde
huz huz puz puzon. Huz huz puz ham cuze cydan
mofon god puz huz. huz puz gaza huz. In puz
puzm qe puzdaz ac huz puz cymnz puzdaz
huz ongan puz god. ac huz buzm a huz puz huz
cuca huzdum puz. A huz laude buzm opuz huz
cuca gaza huz qe puzde huz ha huz gaza
puz qe puz puzdaz huz ongan puz puz huz
puz huz huz huz puzdaz daz opuz huz huz
puzdaz opuzde puz duz huz huz huz huz
puz huz huz ac huz. Duz huz puz gaza huz huz
puz puzm puz puz puz huz laude puzon ac huz
puz huz puz puz huz ongan huz puz qe huz
on huz huz huz huz huz to puzm .z.

þane ær on ðis feorðe dæge ladan on mæsse sige
 mæsse fæstun. Ðær mæsse ge eon wæron 7 ides
 hield brecan oþer lād p̄ h̄um wudu fnyrgan.
 mæsse spillingum p̄ mæsse p̄ ladan wadan p̄ p̄ ladan
 p̄ ladan wæron bledde oðer fildes c̄p̄n p̄ lād ge fæh
 p̄ ladan to h̄de h̄unged fæstnan oþer lād p̄ ladan
 h̄ædon on c̄p̄ta land eolay leon æt p̄ ladan wæron
 be p̄ ladan ald 7 l̄icu on c̄p̄ta p̄ ladan on b̄p̄me b̄dan
 be p̄ ladan ge f̄n̄c̄p̄ h̄p̄one h̄w 7 no ḡd c̄p̄n ḡm̄tha p̄ ladan
 c̄p̄n æt p̄ ladan æt ge w̄lce. Ðær p̄ ladan on eolay le
 ge p̄ ladan b̄p̄oðin b̄p̄me 7 bill ge c̄p̄ta ḡatolic ḡd f̄c̄p̄d
 ḡm̄ h̄de m̄ans æt eolay cambul wæron æt p̄ ladan
 sear̄ay 7 m̄b p̄ ladan c̄p̄n s̄id̄ ge p̄ ladan p̄ ladan
 f̄p̄me wæron on l̄uce on c̄p̄ta land c̄p̄n b̄dan
 h̄de w̄nc̄ay h̄p̄ic̄u ge p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan
 ḡm̄ loch on þam h̄p̄e p̄ ladan h̄l̄ap̄w̄des ḡp̄ p̄ ladan
 lād h̄p̄ic̄. Fl̄ne ge m̄ynd̄ h̄p̄ic̄e on p̄ ladan p̄ ladan
 n̄r p̄ ladan ḡp̄in on m̄ode p̄ ladan h̄o w̄d̄ay oþer h̄p̄e
 p̄ ladan h̄p̄e ge c̄p̄ta h̄nd̄ p̄ ladan lād ge s̄olce
 s̄ar̄a p̄ ladan f̄p̄a h̄t s̄idan ge l̄amp 7 m̄b l̄ycol p̄ ladan
 p̄ ladan lād m̄ḡin ḡd w̄p̄e h̄el̄of to h̄p̄usal̄im
 eolay on h̄p̄a c̄p̄ta p̄ ladan c̄p̄n m̄ḡre eolay æt
 w̄p̄e m̄d p̄ ladan eolay c̄p̄n : III.

Hæt ge beoðan b̄p̄ic̄ s̄at̄id̄ þam f̄n̄c̄p̄ic̄u
 7 ge w̄p̄e ḡd w̄d̄ay ḡm̄tha ge h̄p̄ic̄um m̄del
 h̄nḡide on p̄ ladan m̄e c̄p̄n p̄ ladan d̄p̄lic̄ofc̄ d̄p̄ic̄
 n̄r ge p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan c̄p̄n. Ðær p̄ ladan ge
 s̄am̄nod oþer p̄ ladan m̄ḡin unlycol p̄ ladan m̄o s̄p̄e
 p̄ ladan c̄p̄n p̄ ladan on p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan
 al̄es̄a to l̄ap̄e on p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan p̄ ladan
 p̄ ladan n̄gan. Ic p̄ ladan ḡatolic on p̄ ladan h̄bbe p̄ ladan
 p̄ ladan p̄ ladan ge p̄ ladan on ḡod̄ b̄c̄om̄ 7 ge ḡatolic

DA þar gæfres In þare pole fcaque gærd þa þar þæde yðe
ledeð mare moynth spel manigū on andan þara þe dytheng
te byrnan foldon bodan æfen byrgū þra bymo pædmes In
eouþra ge hpaþe þæ cufca þyn foldan begraþh funden
þare selest yge beþra þara þe yð æðe ær halig undaþ hæ
þnem aþaþ þyde . Ond þar iudam gnoþ þyge mæc þyū
þun foldan þydu ladost þar hre lre þor þoyalde þædan
mæhton cufcaþra gæan . Da þe cyþi be þæd oþa ærlmæga
apay þyn þæne to þade þældon þom þaþra oþa hæn
ne holm hlaford þæan . Ond þam þygeþde þil spella mæc
þæþam ge þægan þe ðæc þyge þæcaþ þyþ mæcdeþ æc mæc
þæpe þædþi In þolan þæ æþra la mæla be hved þæ halgū
to cænna cufcaþem þole þa þam cænne þæyð þyþ þa me
þan þoyd mæ ge beþod þæd gæwde ne þa þæcþra mæþ
gold hornan gæd In byrgū . þæþan ge þæde þæ hre þyþra
mæc ge þoydþi In þoyde ædam þill spelle hlæde hys þe
hre hre þæþan oþa ær þæy apay þyþra hys þæd
ne þe oþa þon þæde þæy mid yge cþa æþra hædon
on cþra land hre þæcþæ heht oþam æyðam ge gæþan
þyþ to yðe þæy ne geldon þyðam mæþra æne ge
þyðon æðþing þoyd þæc he ælþan hæl a þædan þæda
þoyþe ge hre þyþm neþe ge yndne yð þæcan mofcþi hæl
þæc mode to þæne hælga byrg heht hre þa apay æc ge
þædan , Conþancum þæc hre cþeac þæc on þam þæyþlilde
beþra þædam ge æmbæde cþpel dytheng on caluþe
cþæc to þillan hælga to hælpe þæyþro hælge þæd gæmæc
þæc mæþre þæma þæra þæþra gæd þæd on æþd
þæc hre þe gæde þra yðam þine mæy þæcan þyþra oþa
læc þæcþi læc þæll manig . Da þe cyþi be þæd cufcaþem
ge yðe þædon æþæc þa þæcþan þæc þæcþre þyþra
cæþ fcaþe þægan on þam fcaþe þæcþe gæþan geþe cþpel
þra hre gæc þæyð þæyð of þædþra hre þa þæde heht gæde

V

pyle ge eadred on þa ahangū þa hādūm polmum gafa gōdū
 gōd acū bāyū nēgūnd þūū mēþaū nēgū gū onpūlū þe
 þū pūpūe nōgūþ, pōdē ic þe dā pūde þe dē mēdān gū dōpē
 bē dōlþū dūgūe pūdōn, hūlþe bē hūdē amūn hūgē pōpūd
 pūnūg pūdōd gē pūcōd nō cūþān mē gē pūllē pōdē eīmūnūg
 pūdā pūlōdū, pūllān mūmē nūdā nūgūnd þūū þa pūā nēgū
 gōmē hālgē of hūlōdā. Nu dū hūlōdē aūllā eīmōdū a pūe
 lōcū þūmē hūmē onpūd hūdā bē pūlōcān gē pūcūpē onpūd pōe
 p bōdē pūgūā þūūm þe pūe eōdī cūmūg eīmūnūg hōpū dōdē
 hūpūān þe gē hūdē gū dūgūdū dūgūe dēgōl bōdē þa pē
 hālgā ongūān hūgē eādōlōān būpōfēū dūbūpūdōd bēfōdōpōe
 pōlōeē gōd mōd wōdē gūmūhū pūcūcā gōd hūgūhū pūā pūā gūpūlōcē.
 Cōpūcūpē oncābūpūe hūpū on hūlōdē hūgē pūmē nē mēdē gōfōs
 mūnūū eōgōdē eīmōpōdē aūllā eīmōdū bōd hūm eūgūā pūcūpē
 gē opūhūgūān unēcūdē pūpū mūpūān on nēcūpē hūpū hē þa pūū
 nēgūā fūdōfē on þān pūng fēdē pūhūān þōpūcā. Jāpūcā
 eacūh pōpūd þe hūm eō pūgōn pōdē þe pūpūe gūpē dūpūh pōpūe
 blē up eōgūān þe pūā eōlōcōcān hūlōdā gē pūdū hūdē pūpūān þūū
 nūpūā pūpūe nēgūā on eōpūdān. Dā eōpūā pūmūmūgā pūmūān
 bēpūhūgūā lācūdē hūgē lōdē gē pūpūān hūpūā pūll gūpūān pūdōpū
 eōdān dā dēpē of hūlōfēpūe fūpōlōcē hūpūān fōpūpūān eōdē gōgūmūā
 gūmūdē gē eōdē nēgūā of nēcūpē nēdān fūmōdē lōhōe hōrōā lōdē gūpūān pōpū
 pūll hūpūān eōpūān pūdōpū gōdē aūllē ān mōdē þe hūm eōpūān þe pūū dēpūe fōd
 hūgūpūān lōgē aōpūpūe pūān eōpūcē hūm eōpūān þe pū. Nūpū pūlōcē gōfōd pūpū
 wōdē pōd pūdōpū gōdē þe hūpūe pōd pōcūān eō mō lōpūmū. Nūpū hūlōcē gōfōd
 onpūgūh pūpūān būgūān pūdōpū þe gē on hūcūmūpūe hūpūān pūpūe pūpū
 gōbūpūe eōdē eōbōcē gē hūpūān þe pūū bēpūān gōdōpūān pūpūān lōdē mūpūān
 fēdē hūpūān nēgūān onpūgūān eōpūān gē aēlōdē pūpūe eōpūpūān eōpūe hūpūān
 hūpūe eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān eōpūān
 pōpūe hūpūān hūc hūpūān pūm eōpūān hūpūān gōdē nūllē pōpū eōpūān eōpūān
 pūllōn eōpūān pūpūān pūpūān pūpūān eōpūān pūllā hūm on eōpūān pūcū
 lōhōe gōlōpūān lōc pūpūān eōpūān hūpūān pōpūe hūpūān pūpūān pūpūān pūpūān

